

СТАНОВИЩЕ

от д-р Христо Делчев – член на Научно жури (Заповед N РД-16-035/7.03.2016).

Относно: кандидатурата на гл. асистент, д-р Александър Ставрев Дойчинов, за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по специалност Екология и опазване на екосистемите, професионално направление 4.3. Биологически науки, област на висшето образование 4. Природни науки, математика и информатика, обявен в ДВ, бр. 2/08.01.2016г., с. 173 за нуждите на катедра Биология към Факултета по природни науки, ШУ „Епископ Константин Преславски“.

Представеният от д-р А. Дойчинов, комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ШУ, и включва следните документи:

1. Заявление за допускане до участие в конкурса;
2. Професионална автобиография;
3. Диплом за завършено висше образование;
4. Диплом за придобита образователна и научна степен "доктор";
5. Списък на публикациите заедно със самите публикации;
6. Справка за цитиранията;
7. Свидетелство за съдимост;
8. Справка за допълнителни показатели (ако са приложими за съответната област), свързани с учебната, научноизследователската и художественотворческата дейност (съгласно чл. 57 а от ППЗРАСРБ).
9. Справка за приносните моменти.

Кандидатът д-р Александър Дойчинов е приложил общо 20 научни труда, от които 13 статии в реферирани списания (от тях 4 в международни издания с IF в чужбина, 2 в международни издания с IF в България) и 7 статии в нереперирани списания, 3 авторски свидетелства и 8 учебници или учебни помагала. Открити са и 14 цитирания.

Обща характеристика на дейността на кандидата

От приложените справки и материали се вижда, че кандидатът д-р А. Дойчинов има изключително интензивна учебно-педагогична дейност. Неговата заетост като преподавател обхваща 13 курса за бакалаври от 8 специалности и 7 курса за магистри от 4 специалности, като само за учебната 2015/16 година е водил 6 курса за бакалаври с 375 часа аудиторна заетост. Извънаудиторната му заетост обхваща: разработването на различни научно-изследователски проекти, за изпълнението на които кандидатът привлича главно студенти, а много от резултатите са претворени в над 50 успешно защитени дипломни работи, докладвани на научни форуми или публикувани в научни сборници. Тук трябва да се отбележи и

участието му в изготвянето на 4 учебника, 2 броя сборници с тестове за подготовка на кандидат-студенти и две ръководства за практически занятия по екология на гръбначните животни и опазване на природната среда.

Въпреки интензивната учебно-педагогична дейност, кандидатът е успял да осъществи и множество научни и научно-приложни разработки. Те са насочени главно в областта на екологията и опазване на екосистемите, градска екология, молекулярна биология, биохимична и молекулярна екология, механизмите на адаптация на популации от животни при действие на пестициди, радиоактивно лъчение и генетични ефекти. Разработваните проблеми са изключително актуални, както в теоретично, така и в теоретико-приложно отношение, защото имат отношение към съхранението и опазването на биологичното разнообразие.

По отношение на **таксономичните, зоогеографски и екологични проблеми** при мириаподите (Miriapoda) в Шуменския регион, резултатите от изследванията му засягат установяването на **61** вида многоножки, **38** от които нови за района, **4** нови за фауната на България, а **8** вида са с неизяснен таксономичен статус – вероятно нови за науката. Характеризиран е видовия състав, зоогеографската принадлежност, екологичните типове и хабитатните предпочитания и привързаност към различни местообитания, доминантна структура, денонощна и сезонна динамика, синантропизация и др., като са използвани съответни статистични методи. Генезисът и формирането на мириаподната фауна в района на гр. Шумен са анализирани, а на **10** вида е направен и молекулярен бар-код. Висока оценка заслужава и създадената база-данни в която се съдържа цялата информация за събрания материал, контролните площадки, както и абиотичните параметри на средата. Всички резултати са публикувани в **9** научни статии и представени в **12** доклада на научни форуми.

При **популационно-генетичните изследвания на междувидовия и вътревидов полиморфизъм на ген-ензимни системи в природни популации на род *Drosophila*** са охарактеризирани електрофоретично изоформите на диафораза и техния полиморфизъм в популации на различни видове от род *Drosophila* и при някои диви и мутантни линии *D. virilis*, като са изследвани и генетиката и онтогенетиката на диафоразите. Чрез електрофореза в нищестен и полиакриламиден гел е изследван и междувидовия и вътревидовия полиморфизъм на диафоразата в род *Drosophila* като са установени три основни фракции, обозначени като DIA-1, DIA-2 и DIA-3. Установена е и корелация между електрофоретичната подвижност на изоформите на диафораза и еволюционната дивергенция в род *Drosophila*. Резултатите са публикувани в **3** научни статии и докладвани на **2** форума.

Проучването на неспецифичния адаптационен синдром и въздействието на калциеви антагонисти върху стрес-провокираната малигнена хипертермия в моделни

популации на прасета са насочени към проблемите на заболяването малигна хипертермия при прасетата и има важно стопанско значение. Препаратите Дилтиазем и Пропранолол, следвани от Верапамил в дози, използвани от авторите се предлагат за приложение в практиката като средства за предотвратяване на развитието на малигна хипертермия. Изследван е и ефектът от комбинацията на различни схеми на хранене и условия на отглеждане и въздействието на различни екзогенни хормони върху някои физиологични функции и растежа при прасета, както и добивите и качествата на месото и сланината. Анализирани са и компонентите, причиняващи мириса на месото при некастрирани мъжки прасета и възможните влияния на екзогенни естрогени върху нивата на индолови съединения в кръвта на животните. Резултатите са представени в **4** статии и докладвани на **3** форума.

Изследванията му засягат и **проблемите на биологичната активност на новосинтезирани вещества от групата на индандионите**. От голямо количество синтезирани съединения са подбрани **4**, охарактеризирани посредством температура на топене, елементарен анализ и ултравиолетови и инфрачервени спектри. Две от новосинтезираните съединения проявяват антикоагулантно действие, съизмеримо с това на фенилина, но в много по-ниски концентрации. Останалите две съединения предизвикват усещането за горчиво вкусово възприятие и могат да се използват в хранителновкусовата промишленост. Резултатите са докладвани на един форум и са издадени **3** авторски свидетелства.

Голяма част от резултатите и приносите на д-р Дойчинов са свързани и с участието му в **3** международни и **13** национални научни и научно-приложни проекта. Трябва да се отбележат и презентациите му в **3** международни и **20** национални научни форуми

В заключение убедено заявявам, че представените резултати и приноси от преподавателската и научно-изследователската дейност на д-р Александър Дойчинов, показват неговата професионална компетентност, целенасоченост в проучванията, вкус към модерните насоки и иновативност при изследванията, което го представя като модерен учен - еколог. Освен това, представената информация показва недвусмислено, че д-р Дойчинов покрива изискванията за заемането на академичната длъжност **ДОЦЕНТ** съгласно Закона за развитие на академичния състав в Р. България, както и критериите на ШУ „Епископ К. Преславски“.

Това ми дава основание да препоръчам на Научното жури да гласува за кандидатурата на гл. ас. д-р Александър Ставрев Дойчинов за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по научната специалност Екология и опазване на екосистемите.

Подпис:

(Христо Делчев)

21.04.2016